

GUSTAV JANOUCH BESZÉLGETÉSEI FRANZ KAFKÁVAL

A FORDÍTÓ BEVEZETÉSE

Gustav Janouch cseh—német író 1920-ban mint tizenhét éves fiatal-ember ismerkedett meg Franz Kafkával. Édesapja, aki ugyanannál a Munkás Balesetbiztosító Intézetnél dolgozott, ahol Kafka jogtanácsos volt, mutatta be fiát A pör írójának. Ismeretségük barátsággá mélyült. Janouch rendszeresen találkozott Franz Kafkával, és naplót vezetett beszélgetéseikről. 1926-ban részt vett Kafka *Az átváltozás* (*Die Verwandlung*) című kötetének cseh nyelvű kiadásában, és lefordította cseh nyelvre Kafka *Egy falusi orvos* (*Ein Landarzt*) című novellás kötetének hat elbeszélését Josef Florian kiadó részére. Ezek közül csupán az „Egy álom” (*Ein Traum*) című jelent meg nyomtatásban 1929-ben mint Otto Coester német festőnek *Az átváltozás* témaköréről készített hat eredeti rézkarcának bevezetője.

Josef Florian felszólította Gustav Janouchot, hogy készítse elő Kafkával folytatott beszélgetéseinek feljegyzéseit cseh nyelvű kiadásra. Ekkor állította össze későbbi kötetének anyagát. A kiadásra sajnos nem került sor, a letisztázott kézirat pedig elveszett Janouch évekig tartó vándorlásai során.

A második világháború alatt Gustav Janouch részt vett az ellenállási mozgalomban. A háború után korrupció, hivatali visszaélés és lopás koholt vádjával letartóztatták. Tizenhárom nehéz hónapot töltött a hírhedt pankraci börtönben szigorú vizsgálati fogságban. Ezeknek a hónapoknak keserves tapasztalatai mindennapi személyes élménnyé változtatták Kafka nyomasztó árnyékbirodalmát. Megértő közelségbe került nagynevű barátjával és újból eszébe jutott a Florian kiadónak átadott kézírata. Miután végül is bebizonyult az ellene felhozott vádak tarthatatlansága, 1947 tavaszán szabadon bocsátották. Gustav Janouchnak egyik első dolga volt, hogy megmaradt iratai között és barátainál felkutatta jegyzeteit, és az újból összeállított anyagot visszafordította németre. Ebből a majna-frankfurti S. Fischer Verlagnál 1951-ben megjelent és nálunk eddig ismeretlen kötetből adom közre a legérdekesebb részleteket.

BOLDOG BALÁZS